

Индивидуалната биография е неминуемо обвързана с близките същества, по-скоро те конструират нейните истории. Те удържат представата за споделимост, цялостност и автентичност. В крайна сметка човек избира съпруга и приятели в акт на същностно самоопределяне. Също така в акт на върховно самоопределяне човек избира и да умре за родината.

Родината е институция, така както и бракът е институция. В името на родината човек е готов да предефинира света, радикално да пренареди акцентите на битието си. Готов е да се самоотрече от щастието в дома си, от любовта на жена си и детето си. Но не само „бунтовникът стар“, а и жена му „млада хубавица“ е готова да поеме пътя към смъртта-живот.: „И клетата майка,/ бледна, луда, няма и без да завайка,/ сложи си детето с трептещи ръце...“ Тя е приела алтернативата за скок в „лудостта“, защото е способна да бъде свободна. Кочо и съпругата му, като емблеми на безусловно българското, са „осъдени на свобода“. „Адресът“ на тяхната свобода е реалната робска и възжеланата освободена Перушица. Затова и съпрузите се разбират почти без думи. Това, което си казват в мига пред смъртта, е *отвъд езика*. Техният език е езикът на трагическата жестовост и мълчание, на безкористните молитви, на зова за помощ и подкрепа към най-близкия и към Бога.

Кочо и съпругата му са се вrekli в свещена вярност един към друг. За тях непосредствената близост в живота или в смъртта е по-същностна от пребиваването в света. Мълчаливите жестове на съпрузите са самата болезнена, драматична визуализация на *самопринасянето*, на страданието като върховна жертва, като *служба* и мисия. Доброволно избраната смърт е отговорност за най-съкровено близкия: „и *кат го целуна в бялото чело*,/ *застана и рече*: „*То да е отвъди! Удрай!*...“ В отговорността за другия – на живот и смърт – на истина: „...добиват смисъл прилагателните: безусловен, неизбежен, абсолютен, които служат за квалифициране на свободата...“¹⁷

Застанали в самия предел на земно-българското и християнското си битие, в самия травматизъм на близостта със смъртта, Кочо и жена му изпадат в страховитата, но и преобразяваща екзалтация на жертвеността. Жертвеност заради отговорността и привързаността към другия, чрез които смъртта добива смисъл. Именно там, в разказа за смъртта, личнобиографичното се превръща в дял от голямата история. Инициационната смърт на обувшаря и неговото семейство носи космогоничен заряд. Защото тя е смърт от духовен порядък и неин примерен модел е *космогонията* – жадуваното възкресение на свободна България. Смъртта на Кочо е смърт-връщане *ab origine* (от началото).

Кочо е „простият“, но и незаменим перушечен. Онзи, върху когото тегне родовият свят с цялата болка и страдание. Кочо не може да избяга от най-драматичния призив на близкия – призива към смъртта: „*То да е отвъди! Удрай!*“ **Кочо** е натоварен със страданието на своето семейство и с отговорността за него. **Чизмарят** е натоварен с болката на целия български космос и е отговорен за него. Кочо-чизмарят е самата средищност на връзката между човека, рода и историята.

Една от проповедите на Йоан Кръстител в Иудейската пустиня огласява следното откровение на Светията: „аз ви кръщавам с вода за покаяние; но Оня, Който иде подире ми, е по-силен от мене; аз не съм достоен да му понеса обувщата; Той ще ви кръсти с Дух Светий и с огън“. Цитираме Библейското слово,